

Biała okładka z reprodukcją grafiki (linorytu) przedstawiającej słoneczniki w wazonie. Grafika autorstwa Stefania Stec pod tytułem „Słoneczniki według van Gogha”. Obok grafiki drukowanymi literami tytuł „Czarno-białe”. Poniżej, na czerwonym poziomym pasku data trwania wystawy: 5 maja do 20 maja 2022. Poniżej napis małymi literami: Galeria ExLibris, Jaworzno. Wewnątrz broszury. Strona pierwsza, tekst: Warsztat Terapii Zajęciowej Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Jaworznie. Pracownia tkacko-graficzna, instruktor Dorota Pamuła. Autorzy prac: Katarzyna Byrczek, Andrzej Dąbrowski, Joanna Frydel, Dominik Góra, Renata Marcinek, Justyna Odrzywołek, Michał Plichta, Urszula Pstraś, Stefania Stec, Stanisław Stopka, Andrzej Sówka, Grzegorz Zaprzalka, Kamil Żurek. Na okładce: Stefania Stec, Z cyklu słoneczniki wg Vincenta van Gogha, linoryt. Strona druga: po prawej stronie czarno-biała grafika (linoryt) przedstawiająca kościół. Poniżej podpis: Stefania Stec, Kościół w Auvers wg Vincenta Van Gogha, linoryt. Obok tekst: Sztuka towarzyszyła nam od zawsze. Nie wiemy, kim byli prehistoryczni artyści i jak przeżywali świat. Pozostały po nich naskalne rysunki w jaskiniach – pierwsze grafiki wykonane ręką człowieka. Charakterystyczne dla technik graficznych rytowanie obrazu, czyli jego wydrapywanie twardym przedmiotem na materiale bardziej miękkim jest jedną z najstarszych technik artystycznych ludzkości. Strona trzecia i czwarta: na całej stronie czarno-biała grafika (linoryt) przedstawiająca w abstrakcyjnej formie drzewa. Strona piąta: podpis reprodukcji zamieszczonej na poprzedniej stronie: Poprzednia strona: Andrzej Sówka, Wiatr i deszcz smutne melodie gra, linoryt. Po prawej stroni czarno-biała grafika (linoryt) przedstawiająca fragment zabudowy architektonicznej Kalisza. Powyżej podpis: Poniżej: Michał Plichta, Architektura - Kalisz, linoryt. Po lewej stronie grafiki tekst: Gdy zastanawiamy się nad słowem „grafika”, musimy rozróżnić pojęcie matryca (płyta) i odbitka (rycina). Grafika jako technika polega na przenoszeniu rysunku na powierzchnię innego materiału za pomocą wycinania, rytowania czy wytrawiania. Płyta graficzna (zwana też matrycą) to odpowiedniej wielkości materiał, na który prze-nosi się określoną kompozycję przy pomocy narzędzi. Płyta może być wykonana z różnych materiałów: drewno, metal czy tworzywo sztuczne (np. linoleum). Przez wycinanie i wydrapywanie, na płycie powstają elementy drukujące, czyli takie, które po naniesieniu farby drukarskiej zostają odbite na papierze. Odbitka graficzna to kompozycja uzyskana przez odbicie na papierze pokrytej farbą płyty. Zazwyczaj cały proces twórczy spoczywa w rękach jednej osoby – artysty. Jest on zarówno twórcą kompozycji (rysunku) jak i wykonawcą płyty. Ale grafik nie musi własnoręcznie wykonywać odbitek – może jedynie czuwać nad tym, by opracowany przez niego na płycie rysunek został jak najwierniej przeniesiony na papier. Strona szósta: na całej stronie czarno-biała grafika (linoryt) przedstawiająca zabytkowy kościół. Strona siódma: po lewej stronie podpis do grafiki z poprzedniej strony: Poprzednia strona: Stanisław Stopka, Architektura sakralna, linoryt. Obok dwie czarno-białe grafiki (linoryty) przedstawiające abstrakcyjne formy. Poniżej grafik podpis: Praca zbiorowa, linoryt. Strona siódma: na całej stronie czarno-biała grafika (linoryt) przedstawiająca drzewo. Poniżej grafiki podpis: Stefania Stec, Drzewo, linoryt. Strona ósma: na całej stronie czarno-biała grafika (linoryt) przedstawiająca kościół św. Wojciecha w Jaworznie. Poniżej podpis: Michał Plichta, Kolegiata św. Wojciecha, linoryt. Strona dziewiąta: tekst: Na wystawie „Czarno-białe” prezentujemy ponad 50 prac wykonanych w trzech technikach graficznych: linoryt, sucha igła i kolagrafia. Linoryt jako technika stosowany jest od niedawna. Pojawiła się po wynalezieniu linoleum (w 1863 r.) – materiału przeznaczonego do pokrywania podłóg. Linoryt zaliczany jest do druku wypukłego, techniki graficznej, w której odbitka powstaje poprzez odbicie farby nałożonej na częściach wypukłych formy drukowej. Sucha igła (zwana także suchorytem) to technika, w której podstawowym narzędziem jest igła, którą żłobi się wypolerowaną metalową powierzchnię. Początek tej techniki sięga XV w. i jest rodzajem druku wklęsłego. Kola-grafia to technika graficzna stosowana od XX w. Do matrycy (płyty) przykleja się materiały o różnych fakturach. Technika ta różni się od linorytu i suchej igły tym, że płyta graficzna powstaje poprzez dodawanie do niej elementów, a nie ich eliminowanie. Autorami prezentowanych na wystawie prac są uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej PSONI Koło w Jaworznie. Sztuka tworzona przez osoby z niepełnosprawnością staje się coraz bardziej popularna, bo też jak każda

jest wyrazem potrzeby tworzenia –przepracowywania własnych emocji, by w procesie aktu twórczego powstał konkretny przekaz. Jak mówi Maciej Bóbr, historyk sztuki, który od lat promuje sztukę osób z niepełnosprawnością: Ludzka na-tura jest niezwykle bogata, nawet jeśli osoba ma poważne deficyty poznawczo-komunikacyjne. Bogactwo, które znajduje się we wnętrzu człowieka, jest niemierzalne. Widzimy człowieka, który ma trudności w funkcjonowaniu społecznym, więc musi przebywać w instytucji opiekuńczej, równocześnie w jego wnętrzu dzieje się tyle rzeczy i jest w stanie wyłożyć je nam w sposób niewerbalny – wyszukać absolutnie oryginalną i niepowtarzalną formę wyrazu poprzez sztukę. Strona dziesiąta: tekst: Wydawca: Miejska Biblioteka Publiczna w Jaworznie, Rynek Główny 17, 43-600 Jaworzno, Opracowanie graficzne: Martyna Potoczny, Koncepcja wystawy: Olga Kasztelewicz, Dorota Pamuła, Druk: Miejska Biblioteka Publiczna w Jaworznie, Jaworzno 2022. Poniżej belka z logotypami: Miejska Biblioteka Publiczna w Jaworznie, Warsztat Terapii Zajęciowej na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną Koło w Jaworznie, Jaworzno – źródło energii, Śląskie Lokalnie, Nowe FIO, Narodowy Instytut Wolności, Komitet Do Spraw Pożytku Publicznego.